

**Міністерство освіти і науки України
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Департамент розвитку сільського господарства та зрошення
Херсонської обласної державної адміністрації
Українська Асоціація з розвитку менеджменту та бізнес освіти
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
Університет Григорія Сковороди у Переяславі
Херсонський національний технічний університет
Бердянський університет менеджменту і бізнесу
Полтавська державна аграрна академія
Каховський державний агротехнічний коледж**

ДВНЗ «ХДАУ»

Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України

Кафедра обліку і оподаткування

ЗБІРНИК ТЕЗ

Всеукраїнської науково-практичної інтернет - конференції

**РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ
І КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

22-23 жовтня 2020 рік

м. Херсон

УДК [657:336.221]:334.012.8-045.45(043)

Р64

Розвиток бухгалтерського обліку, оподаткування і контролю в умовах інтеграційних процесів. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція. 22-23 жовтня 2020 рік – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2020. 371 с.

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств аграрної сфери.

Рекомендовано до друку Вченою радою економічного факультету ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» (протокол №3 від 03.11.20 р.)

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Кирилов Юрій Євгенович, ректор ДВНЗ «Херсонський ДАУ», д.е.н., професор;

Аверчев Олександр Володимирович, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності ДВНЗ «Херсонський ДАУ» д.с-г. н., професор;

Грановська Вікторія Григорівна, перший проректор, проректор з НПР ДВНЗ «Херсонський ДАУ», д.е.н., доцент;

Мармуль Лариса Олександрівна, професор кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ «Херсонський ДАУ», д.е.н., професор;

Жосан Ганна Володимирівна, помічник з наукової роботи та міжнародної діяльності ДВНЗ «Херсонський ДАУ», к.е.н., доцент;

Ігнатенко Микола Миколайович, завідувач кафедри економіки Університету Григорія Сковороди у Переяславі, д.е.н., професор;

Сарапіна Ольга Андріївна, завідувач кафедри обліку, аудиту і оподаткування Херсонського національного технічного університету, д.е.н., професор;

Плаксієнко Валерій Якович, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., професор;

Скрипник Світлана Валентинівна, в. о. зав. кафедрою обліку і оподаткування, ДВНЗ «Херсонський ДАУ», к.е.н., доцент;

Рунчева Наталія Вікторівна, проректор з наукової роботи Бердянського університету менеджменту і бізнесу, д.е.н., доцент кафедри економіки і фінансів;

Шевчук Анжела Василівна, викладач-методист, голова циклової комісії обліково-економічних дисциплін Каховського державного агротехнічного коледжу.

Тексти матеріалів тез подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори.

*@ Херсонський державний
аграрний університет, 2020*

Галат Л.М., к. е. н., доцент
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»,
м. Херсон

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ПЛОДООВОЧЕВОГО БІЗНЕСУ

Порівняльний аналіз ефективності різних секторів аграрного бізнесу в Україні та Європейських чи інших країнах вказує на суттєве відставання вітчизняних товаровиробників сільськогосподарської продукції, зокрема і в галузі плодоовочівництва. Це відставання відбувається навіть на тлі того, що порівняно з деякими країнами Україна має переваги природно-кліматичні, значно якісніші ґрунти та кращу забезпеченість прісною водою і сонячним світлом і теплом. З розвитком галузі плодоовочівництва в Україні в останні десятиліття постає питання не лише ефективного господарювання окремих фермерів, а і усієї плодоовочевої галузі, що охоплює не лише виробників, а і сектор переробки, зберігання, логістики та інших об'єктів інфраструктури, які забезпечують надійне зберігання, безпечну та своєчасну доставку плодоовочевої продукції до кінцевих споживачів.

Крім того, розвиток сучасних технологій в індустрії виробництва, переробки та зберігання плодів і овочів, зміна переваг споживачів на користь цілорічного споживання свіжих овочів та фруктів, і сприяють зростанню протягом року попиту на них та формують можливості його забезпечити. Разом з розвитком плодоовочівництва формується індустрія виробництва тари, упаковки, різні сервісні послуги для доробки, зберігання, транспортування та реалізації плодів, овочів та фруктів. Проте, навіть за умов поступального розвитку цього сектору сільського господарства ефективність галузі плодоовочівництва залишається на низькому рівні у порівнянні з провідними країнами світу - потужними виробниками плодоовочевої продукції.

В природно-кліматичних умовах України вирощується понад 100 видів овочевих культур, вони вирощуються в усіх регіонах з переважною спеціалізацією на площах понад 440 тис. га. Переважна частка овочів вирощується у господарствах населення у 2019 р. (більше 85%), фермерськими господарствами лише 3,36%, та 14,45% [1]. Крім того, в Україні уже подекуди сформувалися овочеві райони, в яких сконцентровано виробництво тих чи інших видів овочів (Каховський, Олешківський райони Херсонщини, Біляївський район Одещини, Кам'янка-Дніпровська, с. Водяне – на Дніпропетровщині, окремі села Закарпаття, Прикарпаття, Київської області) Така концентрація виробництва викликана не лише природними умовами, але й логістичними перевагами (легше формувати товарні партії, організувати доробку овочів, транспортний чи інформаційний сервіс для логістики), економією на транспортних витратах, розташуванням переробних підприємств та гуртових ринків.

В таких регіонах поступово зосередилися підприємства торгівлі насінням, садивним матеріалом, добривами, засобами захисту рослин, підприємства

сервісу з монтажу локального зрошення, будівництва теплиць та інше. Проте, такі види сервісів не набули широкого територіального розповсюдження по усім регіонам України. Наприклад, у Голландії для забезпечення ефективної роботи одного фермера залучено в середньому шість осіб, що таким процесам сприяють у питаннях фінансування, логістики, транспорту, обслуговування, надання послуг технічних, комерційних, юридичних, маркетингових, переробних тощо. У нас такої системи інфраструктури просто немає [2, с. 27].

Модель оптових ринків, яка склалася в Україні об'єднує в собі елементи споживчого та виробничого типів, де виробники сільськогосподарської продукції не організовані, не об'єднані ні в кооперативи ні в асоціації. На гуртових ринках України переважають посередники, які під час масового збору врожаю скуповують продукцію дрібних товаровиробників. У логістичних каналах переважають непрозорі схеми здійснення актів купівлі-продажу між виробниками та покупцями безпосередньо у товаровиробників. Покупцями виступають комерційні підприємства і посередники, які контролюють оптові й дрібнооптові товаропотоки овочевої продукції.

В результаті таких взаємовідносин додана вартість створена виробниками овочів переходить переважно на користь посередників, або кінцевих реалізаторів, які є утримувачами цін. Така практика має змінюватися - щоб дохід від виробництва овочів перерозподілялася пропорційно внеску між усіма учасниками логістичного ланцюга. В ситуації, що склалася виробник втрачає мотивацію до виробництва овочів, обираючи ті, які принесуть більший дохід.

Значну роль у розвитку логістики свіжих овочів виконують оптові (гуртові) ринки. В Європі такі ринки є обов'язковою ланкою у ланцюжку просування овочів від поля до споживача. В Україні стихійних оптових ринків декілька, але подібних до європейських і поки що єдиним є «Шувар» у м. Львів. У період масового надходження врожаю з поля у режимі оптового ринку працюють «Великі Копані» (Херсонська область). Проте, утримання постійного торгового місця або навіть присутність на такому ринку малого товаровиробника неможлива, через обмежені обсяги виробництва та складності у формуванні товарних партій одноосібно.

Досвід кооперації партнерів-овочівників у використанні оптових ринків та каналів реалізації має впроваджуватися ширше, тому що за сучасних умов товаровиробник овочів не зможе утриматися на ринку. Впровадженням інформаційних технологій і в цьому секторі сприятиме розвитку більш ефективних моделей просування свіжої плодоовочевої продукції до споживача.

За сучасних умов формування овочевого ринку України виробник повинен перейти на новий рівень стратегічного маркетингу, який базується на пріоритетах якості вирощеної продукції. Цього можна досягти шляхом ретельної підготовки овочів та фруктів до реалізації - сортування, миття та пакування.

Правовою основою даного процесу є розроблені для всіх овочевих культур стандарти, в яких нормуються ступінь чистоти та сортування продукції на фракції за різними показниками якості - розміром, кольором, ароматом тощо [3, с. 37]. Проте цей напрям можна розвивати лише фермерськими

господарствами, чи одноосібниками, об'єднаними в кооперативи, чи ті які працюють з підприємцем - агрегатором.

Дрібні товаровиробники не можуть забезпечити достатній рівень якості плодоовочевої продукції, не занурюються в розуміння собівартості, не інвестують в нові сорти та технології. Ціноутворення на такому ринку відповідне: стихійне, яке не підпорядковується правилам, що діють у бізнесі. Відтак професійні виробники, виробляючи овочі, плоди, ягоди більш високої якості, з дотриманням усіх правил якісної логістики (охолодження, холодний логістичний ланцюг, правильне зберігання та упаковка), не можуть конкурувати з дрібними товаровиробниками за ціною. Саме ціна, поки що, залишається вирішальною для більшості українських покупців [4, с. 11].

Ще однією інфраструктурною проблемою виробників фруктів, тендітних овочів та особливо ягід у забезпеченні їх якості є використання хороших сучасних сортів, а вони зазвичай ліцензійні. Використання якісного посадкового матеріалу - це передумова продуктивності плантації та успіху бізнесу. Через те, що одноосібні товаровиробники овочів, ягід не можуть самотужки виростити та зібрати великі товарні партії одночасно, вони мають кооперуватися, особливо це має сенс, коли мова йде про міжнародні контракти. За оцінками операторів ринку ягід У сезоні 2017 року попит на саджанці ягідних рослин зріс на 30%. Крім уже традиційних 3 культур, котрими є полуниця садова, малина та лохина, сьогодні набирають обертів жимолость, ожина та червона смородина. При виробництві ягід важливим для формування товарних партій та підготовки до відвантаження - мати власні холодильні потужності, які знаходяться неподалік від поля. За оцінками експертів та операторів наявного ягідного ринку – успіх виробника залежить від того, щоб він контролював увесь ланцюг виробництва та просування ягід до споживача., від посадки рослини до високоякісного свіжого продукту у супермаркеті. При плануванні плодового чи ягідного бізнесу при закладанні плантації ягід, дерев, необхідно зразу розуміти, де саме вони будуть продаватися.

Розвиток бізнесу у галузі садівництва та ягідництва суттєво гальмує відсутність розсадників, лабораторій з перевірки та сертифікації плодоовочевої продукції.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Розділ «Сільське господарство» [Електронний ресурс]. – Режим доступу://<http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Іващенко О. Земля прагне мати свого господаря *Агробізнес сьогодні*. 2020. № 1. С.24-29.

3. Сич З.Д., Федосій І.О., Подпрятів Г.И. Роль логістики и маркетинга в развитии овощеводства // Режим доступу: gromage.com/stat_id.php?id=20097

4. Ю. Рацбуржинська Украинские ягоды: перспективы, преимущества и проблемы потрясли *Ягодник*. 2018. №1. С.5-13.